

UE-USA: wzmocnione partnerstwo na rzecz bezpieczeństwa granic

Posted on 2025-09-30

23 lipca 2025 r. Komisja Europejska wydała zalecenie dotyczące decyzji Rady upoważniającej do rozpoczęcia negocjacji w sprawie umowy ramowej między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi w zakresie wymiany informacji na potrzeby kontroli bezpieczeństwa i weryfikacji tożsamości w odniesieniu do procedur granicznych i wniosków wizowych.

Założeniem zalecenia jest dostarczenie wytycznych negocjacyjnych Komisji Europejskiej w celu wynegocjowania umowy ramowej, która określi strukturę prawną i warunki wymiany informacji między właściwymi organami państw członkowskich UE i USA. Na tej podstawie państwa członkowskie będą mogły zawierać dwustronne umowy o wymianie danych z ich krajowych systemów informacyjnych.

Zalecenie jest powiązane z wymogiem dotyczącym uczestnictwa w amerykańskim programie bezwizowym, który umożliwia obywatelom krajów uczestniczących podróżowanie do USA bez wiz przez maksymalnie 90 dni w celach turystycznych lub biznesowych. Nowy wymóg wiąże się z zawarciem „wzmocnionego partnerstwa na rzecz bezpieczeństwa granic” (EBSP) z Departamentem Bezpieczeństwa Wewnętrznego USA. Zawarcie EBSP jest warunkiem przyjęcia i dalszego uczestnictwa w amerykańskim programie bezwizowym i dotyczy państw członkowskich korzystających ze statusu bezwizowego lub zamierzających przystąpić do

programu.

Proponowana umowa ramowa różni się od istniejących umów UE z państwami trzecimi, takich jak umowy dotyczące danych pasażerów (PNR), które ograniczają wymianę danych do organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych. W przeciwieństwie do nich planowana umowa ramowa zakładałaby udostępnianie na dużą skalę danych osobowych, w tym danych biometrycznych, do celów kontroli granicznej i imigracyjnej przez państwo trzecie, co stanowiłoby istotny precedens.

Zalecenie wskazuje, że cele przekazywania i przetwarzania danych obejmują:

1. Kontrolę i weryfikację tożsamości podróżnych w celu ustalenia, czy ich wjazd lub pobyt stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego.
2. Wsparcie właściwych organów w zapobieganiu przestępstwom i przestępstwom terrorystycznym, ich wykrywaniu, prowadzeniu dochodzeń i ściganiu sprawców.

Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego USA w 2024 r. opublikował dokument „Aktualizacja oceny wpływu na prywatność – Program DHS dotyczący międzynarodowej wymiany informacji”, w którym wskazuje cele dwustronnej wymiany danych biometrycznych w ramach EBSP, obejmujące m.in.: bezpieczeństwo granic, podejmowanie decyzji imigracyjnych, działania organów ścigania, zwalczanie przestępczości międzynarodowej, wykrywanie terroryzmu oraz zapobieganie przestępstwom zagrażającym bezpieczeństwu USA.

Przekazywanie danych osobowych w tym celu, choć może znacząco ingerować w prawa podstawowe osób, może być właściwie uzasadnione powagą interesu publicznego, w tym ochroną życia i bezpieczeństwa, i wchodzi w zakres planowanej umowy ramowej oraz przewidzianych w niej zabezpieczeń.

Znaczenie takich środków podkreśla również kontekst polityki migracyjnej UE – niedawno

UE-USA: wzmocnione partnerstwo na rzecz bezpieczeństwa granic

przyjęty pakiet przepisów regulujących migrację oraz nowe wielkoskalowe systemy informatyczne UE, takie jak ETIAS i EES, pokazują strategiczną rolę zarządzania granicami i migracją dla Unii.

W związku z opracowaniem projektu mandatu negocjacyjnego Europejski Inspektor Ochrony Danych wydał opinię – do zapoznania się z nią UODO serdecznie zachęca. Polski organ nadzorczy w pełni popiera stanowisko EIOD i podkreśla potrzebę ścisłego przestrzegania zasady konieczności i proporcjonalności przetwarzania danych, wąskiego i wyczerpującego określenia zakresu osobowego oraz kategorii danych, wyłączenia dostępu do wielkoskalowych systemów informatycznych UE oraz zapewnienia skutecznych mechanizmów nadzoru i egzekwowalnych praw osób, których dane dotyczą.